

200 NHẬN ĐỊNH VĂN HỌC THAM KHẢO ÁP DỤNG VÀO BÀI VIẾT

NHẬN ĐỊNH VỀ THƠ CA	
1. Thơ là hình thức văn học phản ánh cuộc sống, thể hiện những tâm trạng, những cảm xúc mạnh mẽ bằng ngôn ngữ hàm súc, giàu hình ảnh và nhất là có nhịp điệu.	Từ điển thuật ngữ văn học
2. Thơ là tiếng nói của tình cảm con người, những rung động của trái tim trước cuộc đời.	Khuyết danh
3. Thơ khởi phát từ lòng ta.	Lê Quý Đôn
4. Thơ chỉ tràn ra khi trong tim ta cuộc sống đã ứ đầy.	Tố Hữu
5. Thơ trước hết phải mang tính chất tình cảm. Tình cảm trong thơ gắn trực tiếp với chủ thể sáng tạo nhưng không phải là một yếu tố đơn độc, tự nó nảy sinh và phát triển. Thực ra đó chính là quá trình tích tụ những cảm xúc, những suy nghĩ của nhà thơ do cuộc sống tác động và tạo nên. Không có cuộc sống, không có thơ.	Macxim Gorky
6. Khác với văn xuôi, thơ ca chỉ dùng một lượng hữu hạn các đơn vị ngôn ngữ để biểu hiện cái vô hạn của cuộc sống nhiệm màu, cũng như những điều thâm kín trong tâm linh con người.	Hữu Đạt
7. Thơ là một hình thái nghệ thuật cao quý. Người làm thơ phải có tình cảm mãnh liệt thể hiện sự nồng cháy trong lòng. Nhưng thơ là có tình cảm, lí trí kết hợp một cách nhuần nhuyễn và có nghệ thuật. Tình cảm và lí trí ấy được diễn đạt bằng những hình tượng đẹp đẽ qua ngôn từ trong sáng vang lên nhạc điệu khác thường.	Sóng Hồng
8. Thơ ca là sự hiện thân cho những gì thâm kín nhất của con tim, thiêng liêng nhất của tâm hồn con người và cho những hình ảnh tươi đẹp nhất, âm thanh huyền diệu nhất trong thiên nhiên.	Lamartine
9. Thơ trước hết là cuộc đời và sau đó mới là nghệ thuật.	Biêlinxky

10. Thơ ca khơi dậy trong con người những cảm xúc thẩm mĩ tuyệt đẹp, thanh lọc tâm hồn con người, chấp cánh cho họ bay tới những ước mơ, khát vọng.	Biêlinxky
11. Thơ là viên kim cương lấp lánh dưới ánh mặt trời.	Sóng Hồng
12. Thơ ca là niềm vui cao cả nhất mà loài người đã tạo ra cho thế giới và cho chính mình.	Karl Marx
13. Thơ ca là cái nhụy của cuộc sống, nên nhà thơ phải đi hút cho được cái nhụy ấy và phấn đấu làm sao cho cuộc đời của mình cũng có nhụy.	Phạm Văn Đồng
14. Thơ cốt ở ý, ý có sâu xa thơ mới hay. Không phải bất cứ điều gì cũng phải bằng ngôn từ. Như thế thơ mới có giá trị.	Lê Hữu Trác
15. Làm thơ có ba điểm chính: một là tình, hai là cảnh, ba là sự. Trong lòng có cảm xúc thực sự, rung cảm nên lời. Thực tế bên ngoài gây thành ý, rồi dùng điển tích để nói việc ngày nay, chép việc xưa hay thuật chuyện hiện tại, đều tự nhiên có tinh thần.	Lê Quý Đôn
16. Một bài thơ không thể tồn tại nếu không có khoảng trắng cho người đọc đi về.	Khuyết danh
17. Thơ mà quá cầu kì thì sa vào giả dối, quá trau chuốt thì sa vào xảo quá, hoang lương hiu hắt thì phần nhiều sa vào buồn bã. Chỉ có thuần hậu, giản dị, thẳng thắn, không giả dối, không xảo trá, không buồn bã mà rớt cuộc chú trọng đến sự ngăn chặn điều xấu, bảo tồn điều hay, mới là những đặc sắc chính của thơ.	Ngô Thì Nhậm
18. Làm người thì quý thẳng nhưng làm thơ thì quý cong. Làm người thì không nên có cái tôi nhưng làm thơ nhất định phải có cái tôi.	Viên Mai
19. Thơ là ảnh, là nhân ảnh, thơ cũng ở loại cụ thể hữu hình. Nhưng nó khác với cái cụ thể của văn. Cũng mọc	Nguyễn Tuân

lên từ cái đồng tài liệu thực tế, nhưng từ một cái hữu hình nó thức dậy được những cái vô hình bao la.	
20. Thơ là hành động. Thơ là đam mê. Thơ là hàm súc cao, là sự dồn nén cảm xúc đến mức “cô đúc” để rồi phát nổ bằng một hình thức ngôn từ “tổng hợp kết tinh” có vần hoặc có điệu. Thơ phản ánh hiện thực cuộc sống mà hiện thực ấy “đã được ủ thành men và bốc lên đấm say” đến mức si mê trong tâm hồn thi sĩ.	Chế Lan Viên
21. Thơ là một thông báo thẩm mỹ trong đó kết hợp bốn yếu tố: Ý – Tình – Hình – Nhạc.	Mã Giang Lân
22. Thơ làm no nê trái tim người dân chẳng khác gì triệu triệu những hạt bụi nước li ti làm bão hoà không khí trên đất đai Đan Mạch. Người nói vì thế mà không ở đâu có cầu vồng rộng lớn và rạo rức như ở thơ.	Khuyết danh
23. Thơ là âm nhạc của tâm hồn, nhất là những tâm hồn cao cả đa tình đa cảm.	Voltaire
24. Thơ phải xuất phát từ thực tại đời sống, nhưng phải đi qua tâm hồn, trí tuệ và khi đã đi qua như vậy, tâm hồn, trí tuệ ấy phải in dấu vào đó thật sâu sắc, càng cá thể, càng độc đáo, càng hay; thơ là tiếng gọi đàn, là sự đồng thanh tương ứng, đồng khí tương cầu của những con người.	Xuân Diệu
25. Thơ là nhịp cầu nối giữa trái tim với trái tim.	Khuyết danh
26. Thơ cũng như nhạc, có thể trở thành một sức mạnh phi thường khi nó chinh phục được trái tim của quần chúng nhân dân.	Sóng Hồng
27. Thơ là cây đàn muôn điệu của tâm hồn, của nhịp thở con tim. Xưa nay thơ vẫn là cuộc đời, là lương tri, là tiếng gọi của con người hãy quay về bản chất thực của mình,	Khuyết danh

để vươn lên cái “chân – thiện – mỹ”, tới tầm cao của khát vọng sống, tới tầm cao của giá trị sống.	
28. Trên đời có những thứ chỉ giải quyết được bằng thơ.	Mayakovsky
29. Thơ là sự thăng hoa về cảm xúc, là sản phẩm tinh thần của nhà thơ.	Khuyết danh
30. Nhà thơ như con ong biến trăm hoa thành một mật Mỗi giọt mật thành, đôi vạn chuyển ong bay.	Chế Lan Viên
31. Vạt áo của triệu nhà thơ không bọc hết vàng mà đời rơi vãi. Hãy nhặt lấy chữ của đời mà góp nên trang thơ.	Chế Lan Viên
32. Cuộc sống, cánh đồng màu mỡ để thơ bén rễ sinh sôi.	Puskin
33. Thơ ca mang đến cho con người những điều kỳ diệu.	Khuyết danh
34. Thơ khởi phát từ tâm hồn, vươn lên bằng tầm nhìn và đọng lại bằng tấm lòng người viết.	Hoàng Minh Châu
35. Thơ vừa là kết tinh từ tâm hồn người sáng tác, vừa là sợi dây truyền sự sống đến người đọc.	Nguyễn Đình Thi
36. Thi ca là một tôn giáo không kì vọng.	Jean Cocteau
37. Thơ là thần hứng.	Platon
38. Thơ là ngọn lửa thần.	Derzhavin
39. Thơ ca phải say mới thích.	Tố Hữu
40. Đối với nhà thơ thì cách viết, bút pháp là một nửa việc làm. Dù bài thơ thể hiện ý tứ độc đáo đến đâu, nó cũng nhất thiết phải đẹp, không chỉ đơn giản là đẹp mà còn đẹp một cách riêng. Đối với nhà thơ, tìm cho ra bút pháp của mình, nghĩa là trở thành nhà thơ.	Rasul Gamzatov
41. Làm thơ là cân một phần nghìn milligram quặng chữ.	Mayakovsky
42. Một câu thơ hay là một câu thơ có sức gợi.	Lưu Trọng Lư
43. Cái kết tinh của mỗi vần thơ là muối và bể. Muối lắng ở ô nẻ, thơ đọng ở bể sâu.	Chế Lan Viên
44. Mẹ ru cái lẽ ở đời, Sữa nuôi phần xác, hát nuôi phần hồn.	Nguyễn Duy

45. Sắc đẹp câu thơ cũng phải đấu tranh cho chân lí.	Chế Lan Viên
46. Đời thi sĩ là thơ, như đời người nông dân là lúa. Nhan sắc của một viên ngọc ư? Có khi là nhiệm vụ nó đẩy rồi.	Chế Lan Viên
47. Thi ca là những hình vẽ vĩnh cửu trong trái tim của tất cả mọi người.	Ferlinghetti
48. Hình thức cũng là vũ khí.	Chế Lan Viên
49. Thi sĩ là con chim sơn ca ngồi trong bóng tối hát lên những tiếng êm dịu để làm vui cho sự cô độc của mình.	Bysshe Shelley
50. Để trong lòng là chí, ngụ ra ý là thơ. Người có sâu, cạn cho nên thơ mờ có tỏ, rộng hẹp khác nhau. Người làm thơ không ngoài lấy trung hậu làm gốc, ý nghĩa phải hàm súc, lời thơ phải giản dị.	Nguyễn Cu Trinh
51. Thơ là một bức họa để cảm nhận thay vì để ngắm.	L. Vinci
52. Thơ ca làm cho những gì tốt đẹp nhất trên đời trở thành bất tử.	Bysshe Shelley
53. Thơ là rượu của thế gian.	Huy Trục
54. Trong tâm hồn của con người đều có cái van mà chỉ có thơ ca mới mở được.	Nhecrasov
55. Nhà thơ, ngay cả các nhà thơ vĩ đại nhất cũng phải đồng thời là những nhà tư tưởng.	Biêlinxky
56. Mỗi khi có gì chất chứa trong lòng, không nói ra, không chịu được thì lại cần thấy làm thơ.	Tố Hữu
57. Thơ thể hiện con người và thời đại một cách cao đẹp.	Sóng Hồng
58. Thơ sinh ra từ tình yêu và lòng căm thù, từ nụ cười trong sáng hay giọt nước mắt đắng cay.	Rasul Gamzatov
59. Thơ ca là tiếng hát của trái tim, là nơi dừng chân của tinh thần, do đó không đơn giản mà cũng không thần bí,... Thơ ca chân chính phải là nguồn thức ăn tinh thần nuôi dưỡng tâm hồn phát triển, nó không được là thứ thuốc phiện tinh thần êm ái, nhỏ nhen mà độc hại...	Khuyết danh

60. Tôi thu thập hình tượng như con ong hút mật vậy. Một con ong phải bay một đoạn đường bằng sáu lần xích đạo trong một năm ba tháng và đậu trên bảy triệu bông hoa để làm nên một gam mật.	Povienko
61. Những câu thơ lấp lánh như những tấm huy chương.	Paul Valéry
62. Thơ là tiếng nói của tri âm.	Tố Hữu
63. Giọng ca buồn là thích hợp nhất cho thơ.	Edgar Poe
64. Thơ chính là tâm hồn.	Maksim Gorky
65. Từ bao giờ cho đến bây giờ, từ Hômerô đến kinh thi, đến ca dao Việt Nam, thơ vẫn là một sức đồng cảm mãnh liệt và quảng đại. Nó đã ra đời giữa những vui buồn của loài người và nó sẽ kết bạn với loài người cho đến ngày tận thế.	Hoài Thanh
66. Thơ là thơ, đồng thời là họa, là nhạc, là chạm khắc theo một cách riêng.	Sóng Hồng
67. Thơ là tiếng lòng.	Diệp Tiếp
68. Thơ là thư kí chân thành của trái tim.	Duy Bralay
69. Thơ hay là thơ giản dị, xúc động và ám ảnh. Để đạt được một lúc ba điều ấy đối với các thi sĩ vẫn còn là điều bí mật.	Trần Đăng Khoa
70. Bài thơ hay là bài thơ đọc lên không còn thấy câu thơ mà chỉ còn thấy tình người và tôi muốn thơ phải thật là gan ruột của mình.	Tố Hữu
71. Hãy hát lên khi mỗi mảnh hồn anh là một sợi dây đàn	Platon
72. Thơ là hiện thực, thơ là cuộc đời, thơ còn là thơ nữa.	Xuân Diệu
73. Câu thơ hay là câu thơ có khả năng đánh thức bao ấn tượng vốn ngủ quên trong kí ức của con người.	Chu Văn Sơn
74. Thơ ca bắt rễ từ lòng người, nở hoa nơi ngôn ngữ, và đọng lại trong tim người đọc.	Viên Mai
75. Hãy xúc động hồn thơ cho ngọn bút có thần.	Ngô Thì Nhậm

76. Cũng như nụ cười và nước mắt, thực chất của thơ là phản ánh một cái gì đó hoàn thiện từ bên trong.	Tagore
77. Thi sĩ là một con chim sơn ca ngồi trong bóng tối hát lên những tiếng êm dịu để làm vui cho sự cô độc của chính mình.	Bysshe Shelley
78. Thơ là sự sung mãn của tình cảm mãnh liệt.	Balzac
79. Bài thơ anh anh làm một nửa mà thôi Còn một nửa cho mùa thu làm lấy Cái xào xạc hồn anh chính là xào xạc lá Nó không là anh nhưng nó là mùa.	Chế Lan Viên
NHẬN ĐỊNH VỀ TÁC PHẨM VĂN HỌC	
80. Nhà văn phải biết khơi lên ở con người niềm trác ẩn, ý thức phản kháng cái ác; cái khát vọng khôi phục và bảo vệ những cái tốt.	Aitmatov
81. Văn chương có loại đáng thờ và loại không đáng thờ. Loại không đáng thờ là loại chỉ chuyên chú ở văn chương, loại đáng thờ là loại chuyên chú ở con người.	Nguyễn Văn Siêu
82. Người nghệ sĩ chân chính phải là nhà nhân đạo trong cốt tủy.	Chekhov
83. Nhà văn là người thư kí trung thành của thời đại.	Balzac
84. Văn học, đó là tư tưởng đi tìm cái đẹp trong ánh sáng.	Charles
85. Văn chương không phải là một cách đem đến cho người đọc sự thoát li hay sự quên; trái lại văn chương là một thứ khí giới thanh cao và đặc lực mà chúng ta có, để vừa tố cáo và thay đổi một cái thế giới giả dối, tàn ác, vừa làm cho lòng người đọc thêm trong sạch và phong phú hơn.	Thạch Lam
86. Nghệ thuật không là ánh trăng lừa dối, nghệ thuật không nên là ánh trăng lừa dối, nghệ thuật chỉ có thể là tiếng đau khổ kia thoát ra từ những kiếp lầm than.	Nam Cao

87. Văn học giúp con người hiểu được bản thân, nâng cao niềm tin vào bản thân mình và làm nảy nở ở con người khát vọng hướng tới chân lý.	Macxim Gorky
88. Thiên chức của nhà văn cũng như những chức vụ cao quý khác là phải nâng đỡ những cái tốt để đời có nhiều công bằng, thương yêu hơn.	Thạch Lam
89. Một tác phẩm nghệ thuật là kết quả của tình yêu. Tình yêu con người, ước mơ cháy bỏng vì một xã hội công bằng, bình đẳng bác ái luôn luôn thôi thúc các nhà văn sống và viết, vắt cạn kiệt những dòng suy nghĩ, hiến dâng bầu máu nóng của mình cho nhân loại.	Lev Tolstoy
90. Đối với con người, sự thực đôi khi nghiệt ngã, nhưng bao giờ cũng dừng cảm cũng cố trong lòng người đọc niềm tin ở tương lai. Tôi mong muốn những tác phẩm của tôi sẽ làm cho con người tốt hơn, tâm hồn trong sạch hơn, thức tỉnh tình yêu đối với con người và khát vọng tích cực đấu tranh cho lí tưởng nhân đạo và tiến bộ của loài người.	Sholokhov
91. Văn học không quan tâm đến những câu trả lời do nhà văn đem lại, mà quan tâm đến những câu hỏi do nhà văn đặt ra, và những câu hỏi này, luôn luôn rộng hơn bất kỳ một câu trả lời cặn kẽ nào.	Claudio Magris
92. Văn học làm cho con người phong phú, tạo khả năng cho con người lớn lên, hiểu được con người nhiều hơn.	Kalinine
93. Nghệ thuật là lĩnh vực của sự độc đáo, vì vậy nó đòi hỏi người viết sự sáng tạo phong cách mới lạ, thu hút người đọc.	Phương Lưu
94. Chân lý khoa học đạt được bằng cách giải phóng nó khỏi cái tôi của nhà khoa học. Còn hình tượng trong nghệ thuật biểu hiện rõ nét những cảm xúc của nghệ sĩ.	Albert Einstein

95. Tác phẩm nghệ thuật chân chính không kết thúc ở trang cuối cùng, không bao giờ hết khả năng kể chuyện khi câu chuyện về các nhân vật đã kết thúc. Tác phẩm nhập vào tâm hồn và ý thức của bạn đọc, tiếp tục sống và hành động như một lực lượng nội tâm, như sự dẫn dắt và ánh sáng của lương tâm, không bao giờ tàn tạ như thi ca của sự thật.	Aitmatov
96. Đau đớn thay cho những kiếp sống muốn cất cánh bay cao nhưng lại bị cùm áo gài sát đất.	Nam Cao
97. Sự cầu thả trong bất cứ nghề gì cũng là một sự bất lương rồi. Nhưng sự cầu thả trong văn chương thì thật là dễ tiện.	Nam Cao
98. Andersen đã lượm lặt những hạt thơ trên luống đất của người dân cày, ấp ủ chúng nơi trái tim rồi gieo vào những túp lều, từ đó lớn lên và nở ra những đóa hoa thơ tuyệt đẹp, chúng an ủi trái tim những người cùng khổ.	Paustovsky
99. Nếu như với Nguyễn Công Hoan, đời là mảnh ghép của những nghịch cảnh, với Thạch Lam đời là miếng vải có lỗ thủng, những vết ố, nhưng vẫn nguyên vẹn, thì với Nam Cao, cuộc đời là tấm áo cũ bị xé rách tả tơi từ cái làng Vũ Đại đến mỗi gia đình, mỗi số phận.	Khuyết danh
100. Thơ ca, trong ý thức chung có thể định nghĩa là biểu hiện của trí tưởng tượng, và thơ ca cũng là khả năng thiên bẩm khi con người sinh ra.	B. Shelly
101. Có những đêm không ngủ, mắt rực cháy và thổn thức, lòng tràn ngập nhớ nhung. Khi đó tôi viết.	Lermontov
102. Một tác phẩm thật giá trị, phải vượt lên trên tất cả bờ cõi và giới hạn, phải là một tác phẩm chung cho cả loài người. Nó phải chứa đựng một cái gì lớn lao, mạnh mẽ, vừa đau đớn lại vừa phấn khởi. Nó ca tụng lòng	Nam Cao

thương, tình bác ái, sự công bình. Nó làm cho người gần người hơn.	
103. Một tác phẩm siêu việt là một tác phẩm làm bất hủ nỗi thống khổ của con người.	Voltaire
104. Tất cả trong con người! Tất cả vì con người! Con người! Tiếng ấy thật kì diệu! Tiếng ấy vang lên kiêu hãnh và hùng tráng xiết bao!	Maksim Gorky
105. Văn học là nhân học.	Maksim Gorky
106. Nếu những nỗi đau khổ từ lâu bị kiềm chế, nay sôi sục dâng lên trong lòng thì tôi viết.	Nekrasov
107. Con hãy lắng nghe nỗi buồn của cành cây héo khô, của chim muông què quặt, của hành tinh lạnh ngắt. Nhưng trước hết hãy lắng nghe nỗi buồn của con người.	Nadimetlicmet
108. Tác phẩm nghệ thuật sẽ chết nếu nó miêu tả cuộc sống chỉ để miêu tả, nếu nó không phải là tiếng thét khổ đau hay lời ca tụng hân hoan, nếu nó không đặt ra những câu hỏi hoặc trả lời những câu hỏi đó.	Belinsky
109. Sống đã rồi hãy viết, khi viết hãy hòa mình vào cuộc sống vĩ đại của nhân dân.	Tố Hữu
110. Không có gì nghệ thuật hơn bản thân lòng yêu quý của con người.	Vincent Gogh
111. Văn chương bất hủ cổ kim đều viết bằng huyết lệ.	Lâm Ngữ Đường
112. Điều quan trọng hơn hết trong sự nghiệp của những nhà văn vĩ đại ấy lại là cuộc sống, trường đại học chân chính của thiên tài. Họ đã biết đời sống xã hội của thời đại, đã cảm thấy sâu sắc mọi nỗi đau đớn của con người trong thời đại, đã rung động tận đáy tâm hồn với những nỗi lo âu, bức bối, tủi hổ và những ước mong tha thiết	Đặng Thai Mai

nhất của loài người. Đó chính là cái hơi thở, cái sức sống của những tác phẩm vĩ đại.	
113. Con người đến với cuộc sống từ nhiều nẻo đường, trên muôn vàn cung bậc phong phú nhưng tiêu điểm mà con người hướng đến vẫn là con người.	Đặng Thai Mai
114. Tư tưởng nhân đạo xuyên suốt quá trình văn học từ xưa đến nay. Khái niệm nhân đạo có những tiền thân của nó, trong lời nói thông thường đó là “lòng thương con người”.	Lê Trí Viễn
115. Văn chương có quyền, nhưng không chỉ miêu tả cái xấu xa, cái ghê tởm, cái hèn nhát. Thanh nam châm thu hút mọi thế hệ vẫn là cao thượng, tốt đẹp, cái thủy chung.	Nguyễn Khải
116. Cốt lõi của lòng nhân đạo là lòng yêu thương. Bản chất của nó là chữ tâm đối với con người.	Hoài Chân
117. Nếu như cảm hứng nhân bản nghiêng về đồng cảm với những khát vọng rất người của con người, cảm hứng nhân văn thiên về ngợi ca vẻ đẹp của con người thì cảm hứng nhân đạo là cảm hứng bao trùm.	Hoài Thanh
118. Nghệ thuật là sự vươn tới, sự níu giữ mãi mãi tính người cho con người. Cái cốt lõi của nghệ thuật là tính nhân đạo.	Nguyễn Ngọc
119. Ý nghĩa thực của văn học là nhân đạo hóa con người.	Khuyết danh
120. Tác phẩm là đứa con tinh thần của nhà văn, là sự kết tinh quá trình tư duy nghệ thuật của người cầm bút.	Trần Đăng Suyền
121. Nói nghệ thuật tức là nói đến sự cao cả của tâm hồn. Đẹp tức là một cái gì cao cả. Đã nói đẹp là nói cao cả. Có khi nhà văn miêu tả một cái nhìn rất xấu, một tội ác, một tên giết người nhưng cách nhìn, cách miêu tả phải cao cả.	Nguyễn Đình Thi

122. Niềm vui của nhà văn chân chính là niềm vui của người dẫn đường đến xứ sở cái đẹp.	Paustovsky
123. Nhà văn phải là người đi tìm những hạt ngọc ẩn giấu trong bề sâu tâm hồn của con người.	Nguyễn Minh Châu
124. Cuộc bể dâu mà con người nhìn thấy trong văn thơ dân tộc là máu trong trái tim của người nghệ sĩ.	Tố Hữu
125. Nếu “Truyện Kiều” là một dòng sông thì thơ chữ Hán là những con suối nhỏ, tất cả đều đổ vào đại dương mệnh mệnh là chủ nghĩa nhân đạo của nhà thơ.	Nguyễn Đăng Mạnh
126. Nhà văn tồn tại ở trên đời trước hết để làm công việc giống như kẻ nâng giắc cho những con người bị cùng đường, tuyệt lộ, bị cái ác hoặc số phận đen đủi dồn đến chân tường. Những con người cả tâm hồn và thể xác bị hắt hủi và dọa dầy đến ê chề, hoàn toàn mất hết lòng tin vào con người và cuộc đời. Nhà văn tồn tại ở trên đời để bênh vực cho những con người không có ai để bênh vực.	Nguyễn Minh Châu
127. Giá trị của một tác phẩm nghệ thuật trước hết là ở giá trị tư tưởng của nó. Nhưng là tư tưởng đã được rung lên ở các cung bậc và tình cảm và tình cảm chứ không phải là tư tưởng nằm thẳng đơ trên trang giấy.	Nguyễn Khải
128. Nói tới giá trị nhân đạo là nói tới thái độ của người nghệ sĩ dành cho con người mà hạt nhân căn bản là lòng yêu thương con con người.	Từ điển văn học
129. Tôi muốn tác phẩm của tôi giúp mọi người trở nên tốt, có tâm hồn thuần khiết, tôi muốn chúng góp phần gợi dậy tình yêu con người, đồng loại và ý muốn đấu tranh mãnh liệt cho những lí tưởng của chủ nghĩa nhân đạo và sự tiến bộ của loài người.	Sholokhov
130. Mỗi tác phẩm đều có ít nhiều nhà văn.	Thạch Lam

131. Các ông muốn tiểu thuyết cứ là tiểu thuyết. Tôi và các nhà văn cùng chí hướng như tôi muốn tiểu thuyết là sự thực ở đời.	Vũ Trọng Phụng
132. Người sáng tác là nhà văn và người tạo nên số phận cho tác phẩm là độc giả.	Macxim Gorky
133. Cuộc đời là điểm xuất phát cũng là đích đến cuối cùng của văn học.	Tố Hữu
134. Văn chương không cần đến những người thợ khéo tay làm theo một vài kiểu mẫu đưa cho, văn chương chỉ dung nạp những người biết đào sâu, biết tìm tòi những nguồn chưa ai khơi, sáng tạo những gì chưa có.	Nam Cao
135. Nghệ thuật không đòi hỏi người ta thừa nhận các tác phẩm của nó như là hiện thực.	Lênin
136. Tôi hãy còn một trái tim, một dòng máu nóng để yêu thương, cảm thông và chia sẻ.	Dostoyevsky
137. Văn học là con đẻ của đời sống.	Chế Lan Viên
NHẬN ĐỊNH VỀ HÌNH THỨC NGHỆ THUẬT	
138. Mỗi chữ phải là hạt ngọc buông xuống trang bản thảo, hạt ngọc ấy phải là hạt ngọc mới nhất của mình tìm được, do phong cách văn chương của mình mà có...	Tô Hoài
139. Nếu tác giả không có lối đi riêng thì người đó không bao giờ là nhà văn cả... Nếu anh không có giọng riêng, anh ta khó trở thành nhà văn thực thụ.	Chekhov
140. Ở đâu có lao động thì ở đó có sáng tạo ra ngôn ngữ. Nhà văn không chỉ học tập ngôn ngữ của nhân dân mà còn là người phát triển ra ngôn ngữ sáng tạo, không nên ăn bám vào người khác. Giàu ngôn ngữ thì văn sẽ hay... Cũng cùng một vốn ngôn ngữ ấy nhưng sử dụng có sáng tạo thì văn sẽ có bề thế và kích thích. Có vốn mà không biết sử dụng chỉ như nhà giàu giữ của. Dùng chữ như	Nguyễn Tuân

đánh cờ tướng, chữ nào để chỗ nào phải đúng vị trí của nó. Văn phải linh hoạt. Văn không linh hoạt gọi là văn cứng đơ thấp khớp...	
141. Một tác phẩm nghệ thuật thiếu hình thức thích đáng thì không thể được gọi là một tác phẩm nghệ thuật.	G. W. F. Hegel
142. Cái quan trọng trong tài năng văn học, cũng có thể trong bất kì tài năng nào, là cái mà tôi muốn gọi là tiếng nói của riêng mình.	Ivan Turgenev
143. Mỗi tác phẩm phải là một phát minh về hình thức và khám phá về nội dung.	Leonid Leonov
144. Nhạc là cỗ xe chở hồn thi phẩm.	Hoàng Cầm
145. Hình thức hay là hình thức sáng tạo, sinh động, phù hợp nhất với nội dung, có sức biểu hiện nội dung hùng hồn nhất, gây được ấn tượng sâu sắc nhất.	Khuyết danh
146. Công việc của nhà văn là phát hiện ra cái đẹp ở chỗ không ai ngờ tới, tìm cái đẹp kín đáo và che lấp của sự vật, để cho người đọc bài học trông nhìn và thưởng thức.	Thạch Lam
147. Nghệ thuật là sự mô phỏng của tự nhiên.	Ruskin
148. Văn học phản ánh hiện thực nhưng không phải là chụp ảnh sao chép hiện thực một cách hời hợt nông cạn. Nhà văn không bê nguyên si các sự kiện, con người vào trong sách một cách thụ động, giản đơn. Tác phẩm nghệ thuật là kết quả của một quá trình nuôi dưỡng cảm hứng, thai nghén sáng tạo ra một thế giới hấp dẫn, sinh động... Thể hiện những vấn đề có ý nghĩa sâu sắc, bản chất của đời sống xã hội con người... Nhân vật trong tác phẩm của một thiên tài thực sự nhiều khi thật hơn cả con người ngoài đời, bởi sức sống lâu bền, bởi ý nghĩa điển hình của nó. Qua nhân vật ta thấy cả một tầng lớp,	Khuyết danh

giai cấp, một thời đại, thậm chí có nhân vật vượt lên khỏi thời đại, sống mãi với thời gian.	
149. Phải đẩy tới chóp đỉnh cao của mâu thuẫn thì sự sống nhiều hình mới vẽ ra.	Hegel
150. Cái bóng của độc giả đang cúi xuống sau lưng nhà văn khi nhà văn ngồi dưới tờ giấy trắng. Nó có mặt ngay cả khi nhà văn không thừa nhận sự có mặt đó. Chính độc giả đã ghi lên tờ giấy trắng cái dấu hiệu vô hình không thể tẩy xóa được của mình.	Lalich
151. Tình huống là một lát cắt của sự sống, là một sự kiện diễn ra có phần bất ngờ nhưng cái quan trọng là sẽ chi phối nhiều điều trong cuộc sống con người.	Nguyễn Minh Châu
152. Tôi khuyên các bạn nên đọc truyện cổ tích, thơ ngụ ngôn, các tuyển tập ca dao... Hãy đi sâu vào vẻ đẹp quyến rũ của ngôn ngữ bình dân, hãy đi sâu vào những câu hài hòa cân đối trong các bài ca, trong truyện cổ tích... Bạn sẽ thấy ở đó sự phong phú lạ thường của các hình tượng, sự giản dị của sức mạnh làm say đắm lòng người,... Hãy đi sâu vào sáng tác của nhân dân, nó trong lành như nước nguồn ngọt ngào, tươi mát, róc rách từ khe núi chảy ra.	Maksim Gorky
153. Không có tiếng nói riêng, không mang lại điều mới mẻ cho văn chương mà chỉ biết dẫm theo thì tác phẩm nghệ thuật sẽ chết.	Leonid Leonov
154. Đối với nhà văn cũng như đối với nhà họa sĩ, phong cách không phải vấn đề kỹ thuật mà là vấn đề cái nhìn.	Marcel Proust
155. Tác phẩm nghệ thuật đạt tới cái đẹp theo nghĩa: mang được sự thật sâu xa của đời sống bên ngoài, đồng thời mang được sự thật tâm tình của con người.	Lê Đình Ky

156. Cái tâm thường là cái chết của nghệ thuật. Hơn nữa, lao động của nhà văn là lao động sáng tạo, nên dù muốn hay không mỗi nhà văn phải tạo cho mình một nét riêng, một phong cách nghệ thuật không trộn lẫn.	Macxim Gorky
157. Nghệ thuật bao giờ cũng là tiếng nói tình cảm của con người, là sự tự giải bày và gửi gắm tâm sự.	Lê Ngọc Trà
158. Một tác phẩm văn học hay, lời phải dày, vô phải mỏng; mọi vấn đề đặt ra trong đó phải thẳng căng, những tình cảm phải được đẩy đến mức tột cùng.	Nguyễn Khải
159. Không có câu chuyện cổ tích nào đẹp hơn câu chuyện do chính cuộc sống viết ra.	Andersen
160. Ngôn ngữ của tác phẩm phải gãy gọn, chính xác, từ ngữ phải được chọn lọc kỹ càng. Chính các tác giả cổ điển đã viết bằng một ngôn ngữ như vậy, đã kế tục nhau trau dồi nó từ thế kỉ này sang thế kỉ khác.	Macxim Gorky
161. Ngôn ngữ nhân dân là “tiếng nói nguyên liệu” còn ngôn ngữ văn học là “tiếng nói đã được bàn tay người thợ nhào luyện”.	Macxim Gorky
162. Giống như ngọn lửa thần bốc lên từ cành khô, tài năng bắt nguồn từ những tình cảm mạnh mẽ nhất của con người.	Rasul Gamzatov
163. Văn học đối với tôi là một hiện tượng đẹp đẽ nhất trên cuộc đời.	Paustovsky
NHẬN ĐỊNH VỀ GIÁ TRỊ CỦA MỘT TÁC PHẨM	
164. Mỗi con người đều mang trong mình nhiệm vụ đặc trưng của người nghệ sĩ.	Macxim Gorky
165. Những kết luận khoa học như những thỏi vàng chỉ lưu hành trong một phạm vi nhỏ hẹp. Còn từ tri thức cho ra những tác phẩm văn chương như những đồng tiền nhỏ dễ dàng len lỏi đến với con người.	Khuyết danh

166. Như một hạt giống vô hình, tư tưởng gieo vào tâm hồn nghệ sĩ và từ mảnh đời màu mỡ ấy nó triển khai thành một hình thức xác định, thành các hình tượng nghệ thuật đầy vẻ đẹp và sức sống.	Biêlinxky
167. Văn học, nghệ thuật là công cụ để hiểu biết, để khám phá, để sáng tạo thực tại xã hội.	Phạm Văn Đồng
168. Tôi không thể nào tưởng tượng nổi một nhà văn mà lại không mang nặng trong mình tình yêu cuộc sống và nhất là tình yêu thương con người. Tình yêu này của người nghệ sĩ vừa là niềm hân hoan say mê, vừa là nỗi đau đớn, khắc khoải, mối quan hoài thường trực về số phận, hạnh phúc của những người chung quanh mình. Cầm giữ cái tình yêu ấy trong mình, nhà văn mới có khả năng cảm thông sâu sắc với những nỗi đau khổ, bất hạnh của người đời, giúp họ có thể vượt qua những khủng hoảng tinh thần và đứng vững được trước cuộc sống.	Nguyễn Minh Châu
169. Thời gian sẽ làm công việc trả lại giá trị thực cho các tác phẩm có giá trị.	Vân Long
170. Giá trị của các nhà thơ phải gắn với từng bài thơ và nếu không đánh giá giá trị thực, thơ ca sẽ mất độc giả.	Khuyết danh
171. Trên trang sách, cuộc sống tuyệt vời biết bao nhưng cũng bi thảm biết bao. Cái đẹp còn trộn lẫn niềm sầu muộn. Cái nên thơ còn lóng lánh giọt nước mắt ở trời.	Nguyễn Văn Thạc
172. Văn học giống như một tờ báo, và nhiều lúc, giống như một tờ báo lá cải về cuộc sống, với những tính chất thường tình nhỏ nhặt và da diết của nó.	Claudio Magris
173. Mỗi tác phẩm văn học hay, theo tôi quan niệm, lỗi phải dày, vỏ phải mỏng; Mọi vấn đề đặt ra trong đó phải căng thẳng, những tình cảm phải đẩy lên tột cùng.	Nguyễn Khải

174. Nhà văn chỉ có thể sáng tạo nên tác phẩm khi cảm thấy bức xúc trước cuộc sống con người, cảm thấy tiếng nói thôi thúc mãnh liệt con tim. Nhiều nghệ sĩ đã gọi đó là giây phút “bùng nổ cảm hứng” hay “cú hích của sáng tạo” là vì vậy.	Khuyết danh
175. Những sáng tạo nghệ thuật chân chính tuyệt nhiên không phải là sự minh họa giản đơn cho tư tưởng này hay tư tưởng khác, cho dù đó là tư tưởng rất hay. Tư tưởng của nhà văn không khô khan, cứng nhắc, tư tưởng của nhà văn là tư tưởng nghệ thuật, là tình cảm, là “nhiệt hứng”, là “say mê”, là tất cả nhiệt tình kết tinh lại.	Biêlinxky
176. Quy luật của văn học là quy luật của cái đẹp. Người khác thì cụ thể hơn, khẳng định quy luật của cái đẹp là quy luật của tình cảm. Vậy tình cảm chứ không phải bất kỳ yếu tố gì khác mới là ngọn nguồn sâu xa của cái đẹp. Mỗi tác phẩm nghệ thuật đích thực phải hướng con người tới cái đẹp bằng tình cảm của nhà văn. Tác phẩm của anh phải lên tiếng, thăng hoa cảm xúc chính anh.	Karl Marx
177. Tình cảm mãnh liệt chính là tố chất đặc thù của người nghệ sĩ, là khâu đầu tiên của quá trình sáng tạo nghệ thuật.	Khuyết danh
178. Văn học là tấm gương lớn di chuyển dọc theo đường biên của cuộc đời.	Stendhal
179. Những cuộc chiến qua đi, những trang lịch sử của từng dân tộc được sang trang, các chiến tuyến có thể được dựng lên hay san bằng. Nhưng những tác phẩm đi xuyên qua mọi thời đại, mọi nền văn hoá hoặc ngôn ngữ cuối cùng vẫn nằm ở tính nhân bản của nó. Có thể màu sắc, quốc kì, ngôn ngữ hay màu da chúng ta khác nhau. Nhưng máu chúng ta đều có màu đỏ, nhịp tim đều giống nhau. Văn học cuối cùng là viết về trái tim con người.	Maxin Malien

180. Văn chương phải là thế trận đuổi nghìn quân giặc.	Trần Thái Tông
181. Văn chương sẽ là hình dung của sự sống muôn vàn trạng. Chẳng những thế văn chương lại còn sáng tạo ra sự sống. Vũ trụ tâm thường chật hẹp không đủ thỏa mãn mỗi tình cảm dồi dào của nhà văn. Nhà văn sẽ sáng tạo ra những thế giới khác.	Khuyết danh
182. Văn học thực chất là chuyện đời. Văn học sẽ chẳng là gì nếu không vì cuộc đời mà có. Cuộc đời là nơi xuất phát và cũng là đích đi tới của văn học.	Tố Hữu
183. Phong cách là chỗ độc đáo về tư tưởng cũng như nghệ thuật có phẩm chất thẩm mỹ thể hiện trong sáng tác của những nhà văn ưu tú.	Phương Lưu
184. Văn chương hướng tới thế giới chân – thiện – mỹ bao giờ cũng là văn chương cho mọi người và là văn chương của muôn đời.	Khuyết danh
185. Đọc một câu thơ hay, người ta không thấy câu thơ, chỉ còn thấy tình người trong đó.	Tố Hữu
186. Đọc thơ, cảm được âm điệu, xem như đã nhập được vào cái hồn của thơ. Chưa nắm bắt được nó, nghĩa là chưa tới được cõi thơ thực sự.	Chu Văn Sơn
187. Tác phẩm chân chính không kết thúc ở trang cuối cùng, không bao giờ hết khả năng kể chuyện khi câu chuyện về các nhân vật đã kết thúc. Tác phẩm nhập vào tâm hồn và ý thức của bạn đọc, tiếp tục sống và hành động như một lực lượng nội tâm, như sự dẫn dắt và ánh sáng của lương tâm, không bao giờ tàn tạ như thi ca của sự thật.	Aitmatov

188. Điều duy nhất có giá trị trong cuộc đời chính là những dấu ấn của tình yêu mà chúng ta đã để lại phía sau sự ra đi.	Albert Schweitzer
189. Cảm động lòng người trước hết không gì bằng tình cảm và tình cảm là cái gốc của văn chương.	Bạch Cư Dị
QUÁ TRÌNH SÁNG TẠO CỦA NHÀ VĂN	
190. Trong nhiều hình dung về một thi sĩ, tôi vẫn muốn định ninh rằng, một nhà thơ trữ tình từ trong máu là người gắng gỏi đến hao mòn, kiệt sức để cố níu giữ cái mình hằng tôn thờ mà đang có nguy cơ bị tuột mất, bị huỷ diệt. Đó là nhà thơ của cái đẹp lâm nguy.	Chu Văn Sơn
191. Người vẫn còn mang vết thương đã toan đi chữa vết thương cho người khác. Tôi nghĩ nghề viết và người viết cũng đơn giản vậy, chữa lành, an ủi những vết thương của người đời để làm dịu vết thương của chính mình.	Nguyễn Ngọc Tư
192. Nhưng cô đơn là sự tối cận của người viết, nó là một điều kiện hàng đầu của nhà văn. Không một người viết hay nào tôi biết mà không cô đơn. Không một thần tượng văn chương nào của tôi mà không bị cô đơn dày vò. Và để chạy trốn nỗi cô đơn trong giao tiếp đơn thuần mặt nhìn mặt, tay nắm tay, việc viết văn đã dẫn tôi đến sự cô đơn khác, đó là ở giữa đám đông mà họ không thấy tôi, hoặc họ thấy một cái gì đó giống tôi, họ tưởng là tôi, nhưng tôi đang đứng ở một chỗ khác, một mình, chờ một nhịp tim đồng cảm. Khi người ta bằng mọi cách chạy trốn sự cô đơn thì tôi, và những đồng nghiệp của tôi lại nuôi cô đơn, cho nó ăn để duy trì sự cô đơn tồn tại trong người mình cho cái gọi là sáng tạo văn chương.	Nguyễn Ngọc Tư
193. Hình tượng con người vô danh trong tác phẩm thường được các nhà văn xây dựng một cách chĩn chu, có số phận, cá tính, tâm lý và đôi khi hội tụ đầy đủ mọi	Mạc Ngôn

<p>phẩm hạnh. Tuy nhiên nhà văn không định danh, và vì không định danh nên nhân vật mãi mãi là những ám ảnh day dứt trong tâm hồn bạn đọc.</p>	
<p>194. Những điểm ngoặt quan trọng trong sự nghiệp của một nhà văn – có lẽ trong nhiều kiểu sự nghiệp là như vậy. Chúng thường là những khoảnh khắc nhỏ, lồi thoi. Chúng là những tia lửa khai thị thâm lặng, riêng tư. Chúng không đến thường xuyên, và khi đến, chúng có thể đến mà không có một hồi kèn trống, không được những người thầy hay đồng nghiệp tán thành. Chúng thường phải cạnh tranh với những đòi hỏi lớn tiếng hơn, có vẻ cấp bách hơn để được chú ý. Đôi khi cái chúng tiết lộ có thể đi ngược lại với quan niệm thịnh hành. Nhưng khi chúng đến, quan trọng là phải có khả năng nhận ra chúng. Nếu không chúng sẽ trượt qua tay bạn.</p>	<p>Kazuo Ishiguro</p>
<p>195. Tôi thích viết văn, giản dị vậy thôi. Tôi viết văn không vì những lý do ngoài văn chương nên tôi không bị mất cảm hứng hay động lực. Khi viết tôi thấy mình đang sống. Tôi vẫn nói với bạn bè rằng tôi viết vì tôi yêu nghề văn. Vì tôi cảm thấy hạnh phúc khi ngồi dưới mái nhà của mình thong thả viết những trang văn mình thích.</p>	<p>Nguyễn Nhật Ánh</p>
<p>196. Tôi không thấy việc sáng tạo nghệ thuật như là một thú vui trong cô đơn. Nó là một phương tiện làm mũi lòng tuyệt đại đa số con người bằng cách trao cho họ một hình ảnh thiên vị nói lên những niềm vui và những nỗi đau người. Vì thế mà nghệ thuật không cho phép người nghệ sĩ tự tách mình ra; nghệ thuật đặt anh ta vào khuôn phép của chân lý khiêm nhường nhất và phổ quát nhất. Và thường khi ai đó đi chọn con đường nghệ thuật vì thấy mình khác người, anh ta sẽ sớm hiểu ra rằng chỉ khi nào</p>	<p>Albert Camus</p>

thú nhận là mình giống mọi người thì khi đó anh ta mới nuôi dưỡng được nghệ thuật và cái riêng của mình.	
197. Việc viết là hoạt động cô đơn lạ kì. Bạn trải qua những khoảnh khắc nản chí khi soạn những trang đầu tiên của một cuốn tiểu thuyết. Mỗi ngày bạn đều có cái ấn tượng là đi sai đường. Và khi đó, nỗi căm dỗ thật lớn là quay trở lại và dẫn thân vào một con đường khác. Không được sa vào sự căm dỗ này mà phải theo cùng đường. Điều đó phần nào giống như cầm lái một chiếc xe, ban đêm, mùa đông và lăn bánh trên giá băng, chẳng nhìn thấy gì hết. Bạn không có chọn lựa, bạn không thể quay lui, bạn phải thẳng tiến trong khi tự nhủ rằng con đường rồi sẽ ổn định hơn và sương mù sẽ tan đi.	Patrick Modiano
198. Phải suy đi tính lại tất cả những gì có thể xảy ra với tất cả những nhân vật tương lai trong tác phẩm sắp viết, một tác phẩm rất lớn và phải nghĩ ra hàng triệu cách phối hợp có thể được, để rồi trong số đó chỉ chọn lấy một phần triệu mà thôi, thật là một điều kinh khủng.	Lev Tolstoy
199. Dòng nào, trang nào cũng làm đi làm lại, xóa, kéo móc, thêm bớt chi chít như mắc cửi trên giấy.	Nguyễn Đình Thi
200. Nhà văn bắt buộc phải hiểu biết: phải biết tất cả các dòng cuộc sống và tất cả những nhánh nhỏ của dòng, tất cả các mâu thuẫn của hiện thực.	Macxim Gorky